https://universitynews.in/

Roll No. ....

ED–2530

M. A. (Final) EXAMINATION, 2021

SANSKRIT

Paper Tenth

(भाषाकौशलम्)

Time : Three Hour

Maximum Marks : 100

https://universitynews.in

सूचना : समेषाम् प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतमाध्यमेनैव लेखनीयानि। सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

इकाई—1

1. अधस्तनेषु कमप्येकं विषयकवलम्य संस्कृत भाषायां निबन्धों लेख्यः— 20

   (i) वेडोऽखिलोधर्ममूलम्

   (ii) महात्मा गांधी

   (iii) भारतीय संस्कृतिः

   (iv) संस्कृत भाषायाः महत्त्वम्

   (v) उपमा कालिदासस्य

P. T. O.

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

इकाई—2

2. (क) वाद-विवाद लेखनस्य अन्तर्गत 'अपि भारतीय-जनतंत्र जनस्य तन्त्रम' इति विषय व लम्व्य पक्ष-विपक्षपोः प्रतिपादनं कुरुत। 10

अथवा

(*Or*)

वाद-विवाद लेखनस्य अन्तर्गते "राष्ट्रीय एकतायां संस्कृत भाषायाः महत्त्वम योगदानम् वा"। इति विषयभवलम्व्य पक्ष-विपक्षयोः प्रतिपादनं कुरुत।

(ख) केषाञ्यित पञ्च वाक्यानां संस्कृत—भाषायामनुवादः कार्यः— 10

(i) कवियों में कालिदास श्रेष्ठ हैं।

(ii) राम ने रावण को बाण से मारा।

(iii) रायपुर और दुर्ग के बीच भिलाई नगर है।

(iv) कृष्ण को मल्खन अच्छा लगता है।

(v) गाय से दूध दुहता है।

(vi) आचार्य से विद्या पढ़ता है।

(vii) वह आँख से काणा है।

(viii) वह जटाओं से तपस्वी प्रतीत होता है।

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

इकाई—3

3. (क) "मध्यभारतस्य ग्रीष्मऋतौं तापमानम्" इति विष्यवलभ्य दैनिक समाचारपत्राय एकः समाचारः लेख्यः।

अथवा

"पर्यावरण संरक्षणाय जनजागरणभावश्यकम" इति विषयमधिकृत्य दूरदर्शने प्रसारणाय समाचारः लेख्यः।

(ख) द्वितीया अंकसूची प्राप्त्यर्थं प्राचार्यं सम्बोद्धय आवेदनपत्रं लिखत। 10

अथवा

शुल्क मुक्त्यर्थं प्राचार्यं सम्बोद्धय आवेदनपत्रं लिखत।

इकाई—4

4. (क) केताञ्चित् पञ्चवाक्यानां वाच्यपरिवर्तनं कुरुत। 10

(i) सः भोजनं करोति

(ii) अहं भ्रमणं करोमि

(iii) रामः वनं गच्छति

(iv) प्रधानमन्त्री : राष्ट्र सम्बोध्यति

(v) बालकः मोदकं इच्छति

(vi) भया ग्रामः गम्यते

(vii) माता हसति

(viii) अर्जुनः गीतां श्रृणोति

P. T. O.

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(ख) केषाञ्चित पञ्च वाक्यानां त्रयः पर्यायवाचिनः लेखनीयाः— 10

(i) राजा

(ii) अवलोक्य

(iii) माता

(iv) पीताम्बरः

(v) शिवः

(vi) जलम्

(vii) पृथ्वी

(viii) आकाश

इकाई—5

5. (क) केषाञ्चित पञ्चवाक्यानां वाक्यशुद्धि कार्या— 10

(i) प्रेमात् प्रेमः जायते

(ii) अलं हसितस्य

(iii) भवान् तत्र गच्छसि

(iv) त्वं राज्यस्य रक्षसि

(v) अहं जलं पामि

(vi) सः विद्यालये गच्छति

(vii) धर्मस्य अनुगच्छति

(viii) नृपात् वसुधां याचते।

(ख) निम्नलिखित गद्यभागम् आश्रित्य पञ्च प्रश्नाः सन्ति। एकैकस्य प्रश्नस्य संस्कृतभाषायां उत्तरं देयम्। 10

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

समाजे नारी बहवीषु भूमिकासु तिष्ठति। भ्वचित् मातृरूपेण क्वचित् भगिनी-रूपेण क्वचित् च जायारूपेण। परन्तु एतासु भूमिकासु तस्याः मातृभूमिका सर्वोपरि परिगणिता भवति। अस्यां भूमिकायां सा सन्ततिभ्यः आशिषः प्रयच्छति। मातुः आशिषः सन्तानानां सर्वं कार्यं साधयन्ति। कुन्त्याः अशीर्भिः पाण्डवाः महाभारतयुद्धे विजयिनः अभवन्। नारीणाम् आशीः न केवलं स्वसन्ततीनां कृते किन्तु अपरेषां कृते अपि भवति। गान्धारी दुर्योधनाय आशीः प्रदानसमये "अक्षतमस्तु पुण्यं जगति धर्मस्य भवतु ञयः" इति उक्तवती। पाण्डवानां पक्षे धर्मः आसीत् अत एवं पाण्डवाः विजयिनः अभवन्। नारीणां आशीर्भिः सन्तानानां जीवनस्य दिक् निर्धारित भवति। उत्तमां दिशं प्राप्य ते जीवने उन्नतिं कर्त्तुं अर्हन्ति। अत सवं कथ्यते "मातृदेवो भव"।

https://universitynews.in

(i) समाजे का बह्वीषु भूमिकासु तिष्ठति।

(ii) कस्याः आशिषः सन्तानानां सर्वं कार्यं साधयन्ति।

(iii) गान्धारी दुर्योधनाय आशीः प्रदान समये किं उक्तवती ?

https://universitynews.in/

https://universitynews.in/

(iv) केषाम् आशीर्भिः सन्तानानां जीवनस्य दिक् निर्धारिता भवति ?

(v) अत एव किं कथ्यते ?

https://universitynews.in

https://universitynews.in/